

πληθ. στρατιωτικά ἀσκήσεις ἢ ἀγωνίσματα κοιν.: Μεγάλα - μικρά - νυκτερινά - ναυτικά - ἀεροναυτικά - στρατιωτικά γυμνάσια κοιν. || Φρ. Μοῦ κάνει γυμνάσια (μὲ βασανίζει, μὲ κουράζει) Ἀθῆν. Γυμνάσια θὰ τοῦ κάνῃ τοῦ παιδιοῦ (θὰ τὸ ταλαιπωρήσῃ) Ἐρεικ. Ἔλα νὰ σοῦ κάνω ἓνα γυμνάσιο (μεταξὺ συμπαικτῶν) Σαλαμ. Συνών. φρ. Ἔλα νὰ σοῦ δώσω ἓνα μάθημα. Θὰ τοῦ κάνω ἓνα γυμνάσιο (θὰ τὸν δείρω πρὸς σωφρονισμόν) Πειρ. Ἀρχισε νὰ μοῦ κάνῃ γυμνάσια (ἐπαυσε νὰ εἶναι εὐλακρυνῆς εἰς τὰς σχέσεις μας) Ἀθῆν. 2) Σχολεῖον μέσης ἐκπαιδεύσεως συμπληροῦν τὴν ἐγκύκλιον ἐκπαίδευσιν μαθητῶν προοριζομένων δι' ἀνωτέρας σπουδὰς κοιν.: Ἡμερήσιο - νυκτερινὸ γυμνάσιο. Μαθητὴς - ἀπόφοιτος - καθηγητὴς γυμνασίου. Φέτο βγάζει τὸ παιδί μου γυμνάσιο κοιν. Παστσίζει τὸ παιδί μου νὰ βγάλῃ τὸ γυμνάσιο (παστσίζει = πασιάζει = ἀγωνίζεται) Πελοπν. (Ξεχώρ.) Τ' ἄφησε ἔς τὴ μέση τὸ γυμνάσιο Πελοπν. (Γαργαλ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γυμνάσιο Πελοπν. (Λαγκάδ.)

γυμνασιόπαιδο τό, σύνθηθ. γυμνασιόπαιδο Πελοπν. (Βούτσ. Δάρα Ἀρκαδ. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γυμνάσιο καὶ παιδί.

Μαθητὴς γυμνασίου σύνθηθ.: Ἄσμ.

Ν' ἀνοίξῃς τὸν παράδεισο νὰ βγοῦνε οἱ πεθαμένοι, νὰ βγοῦνε γυμνασιόπαιδα μὲ τὰ χροσὰ βιβλία Πελοπν. (Δάρα Ἀρκαδ.)

γυμνασιόπουλο τό, ἑνιαχ. γυμνασιόπουλο Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γυμνάσιο καὶ τῆς παραγωγ. κατὰ - πούλο.

Γυμνασιόπαιδο, τὸ ὅπ. βλ.

γύμνασμα τό, λόγ. σύνθηθ.

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐσ. γύμνασμα.

1) Ἀσκήσις πρὸς ἐκγύμνασιν τοῦ σώματος σύνθηθ.: Τὸ ἄλλογο αὐτὸ θέλει γύμνασμα. Ἀκροβατικά γυμνάσματα σύνθηθ. || Ἄσμ.

Κάνου γυμνάσματα φριχτά π' ὁ ἄθροπος τρομάσσει κ' οἱ τρίχες του σηκώνονται κ' ὁ νοῦς του παραλλάσσει Κρήτ. (Σφακ.) Συνών. ἄσκησι 1. 2) Τὸ ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος διδόμενον εἰς τοὺς μαθητὰς θέμα πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν διδαχθέντων σύνθηθ.: Γυμνάσματα ἀριθμητικῆς - γραμματικῆς - συντακτικοῦ κ.τ.τ. Συνών. ἄσκησι 1β.

γυμναστήριο τό, λόγ. σύνθηθ.

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐσ. γυμναστήριον.

Χῶρος, εἰδικῶς διασκευασμένος, εἰς τὸν ὁποῖον τελοῦνται γυμναστικά ἀσκήσεις σύνθηθ.: Τὸ γυμνάσιό μας δὲν ἔχει αὐλὴ καὶ γυμναζόμεθα ἔς τὸ γυμναστήριον τοῦ Φωκιανοῦ Ἀθῆν.

γυμναστής ὁ, λόγ. κοιν. Θηλ. γυμνάστρια λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γυμναστής.

Ὁ διδάσκαλος τοῦ μαθήματος τῆς γυμναστικῆς λόγ. κοιν.: Σ' τὸ γυμνάσιό μας εἶναι ἓνας γυμναστής καὶ τρεῖς γυμνάστριες Ἀθῆν.

γυμναστική ἡ, λόγ. κοιν. ὁ γυμναστικὴ Κάσ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γυμναστική.

Ἡ σωματικὴ ἀσκήσις, ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ τέχνη τῆς σωματικῆς γυμνάσεως λόγ. κοιν.: Ἡ γυμναστικὴ ὠφελεῖ. Γιὰ νὰ κάνουν πάντα γυμναστικὴ, ἔχουν καλὸ σῶμα λόγ. κοιν. β) Τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς κοιν.: Ἡ γυμναστικὴ εἶναι προτεῖον μάθημα ἔς τὰ γυμνάσια. Αὐριο προῖ ἔχουμε γυμναστικὴ λόγ. κοιν.

γυμναστικός ἐπίθ. λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. γυμναστικός Ἀθῆν. κ.ά.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γυμναστικός.

1) Ὁ ἔχων σχέσιν μὲ τὴν γυμναστικὴν ἔνθ ἄν.: Γυμναστικός σύλλογος, γυμναστικὴς ἀσκήσεις - ἐπιδείξεις κοιν. Θὰ κάμ'νι γυμναστικός ἀσκήσις Ἀθῆν. 2) Τὸ οὐδ. ὡς οὐσ., τὸ ἀποδημητικὸν πτηνὸν Μυιοθήρας ὁ φαίδρος (Muscicapa striata) τῆς οἰκογ. τῶν Μυιοθηριδῶν (Muscicapidae), ὁ «κνιπολόγος» τοῦ Ἀριστοτέλους (Ζ. ἱστορ. 593^a 12) Πελοπν. (Πλάτ.) Συνών. κοιν. οὐπολόγος, μόναχος, μυιγοχάφτης.

γύμνια ἡ, σύνθηθ. γιούμνια Μέγαρ. γδύμνια Εὐβ. (Ἀγία Ἄνν. Λιχὰς κ.ά.) Ζάκ. Ἰκαρ. Κρήτ. (Κίσ. Σέλι. Σητ. Χαν. κ.ά.) Μακεδ. (Πεντάπολ. Τρικοκ. κ.ά.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Αἶγ. Ἀνδροῦς. Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Βούτσ. Βραχν. Δίβρ. Καλάβρυτ. Κυνουρ. Τριφυλ. κ.ά.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Φθιώτ. Φωκ.) — Λεξ. Δημητρ. γδύμνια Κῶς κ.ά. γδυμνιά Κρήτ. ἐγδυμνιά Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. γυμνός. Διὰ τὸν ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου βλ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 2,101 κ.έξ. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ. ὑπὸ τοὺς τύπ. γυμνιά καὶ γδυμνιά.

1) Ἡ κατάστασις τοῦ γυμνοῦ, ἡ γυμνότης σύνθηθ.: Θὰ εἴφω μὲ μαλλίνα νὰ σκεπάσω τὴ γύμνια μου (μαλλίνα = μάλλινον ὕφασμα) Εὐβ. (Αἰδηψ.) Ἀπὸ τὴ γδύμνια πῶς νὰ μὴ κρυώσουνε, χριστιανοί μου, μικρὰ παιδιά; Πελοπν. (Κυνουρ.) Οἰκονομία, γιὰ νὰ κάνουμε καμμιά φουρισιά, νὰ σκιπάσσουμε τὴ γδύμνια μας! Σάμ. Ἐπαραῖνθε g' εὐτεινῶ ἡ γδύμνια δῶνε, φ'τίλι ροῦχο δὲν ἔχουνε Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Νὰ τ' δώσουμε ἓνα ροῦχον, νὰ σκιπάσ' τ' γδύμνια τ' Εὐβ. (Ἀγία Ἄνν.) || Φρ. Τὸν ἔφαγε ἡ πείνα καὶ ἡ γδύμνια Πελοπν. (Ἀνδροῦς.) Ἡ φρ. κ.ά. Πείνα, γδύμνια κ' ἀναπαραδιά Πελοπν. (Τριφυλ.) || Ποίημ.

Καὶ ξέρουνε καὶ ὑφαίνουνε τὸ γνέμα τ' ἀργαλειοῦ, ποὺ θ' ἀλαφροσκεπάσῃ τὴ γύμνια τοῦ κορμιοῦ Κ. Παλαμ., Δωδεκάλ. Γύφτ.², 165. Συνών. γκολιόσα-νιά, γυμνάδα, ζορκιά. β) Ἐπὶ ἐδάφους, ἡ ψιλότης, ἡ ἔλλειψις φυτείας ἑνιαχ.: Πολλὰ βουνά μας ἔχουνε γύμνια Λεξ. Δημητρ. 2) Ἡ ἔνδειξ, ἡ ἀθλιότης καὶ ἡ δυστυχία σύνθηθ.: Ποῦ νὰ ἰδῇς, γύμνια καὶ κακό! Ἀθῆν. Ἡ γδύμνια, ποῦ νὰ ἔκεινο τὸ σπῆτι, δὲν τὴ λείει ἀνθρώπινη γλῶσσα Πελοπν. (Κυνουρ.) Δὲν κοιτάζεις τὴ γύμνια σου καὶ τὴν ὀρφάνια σου! Κέρκ. Ἡ κακομοιριά τους καὶ ἡ γύμνια τους εἶναι μεγάλη Παξ. Ἡφαί με ἡ γόνα σου, ἡφαί με ἡ ἐγδυμνιά κ' ἡ κακοπέραση Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἡπλάκωσεν ὁ δειμῶνας τσ' ὁ θιὸς ξέρει τὴ γδύμνιαμ μας Κῶς.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γύμνια Κεφαλλ.

γυμνιάζω ἑνιαχ. γδυμνιάζω Ζάκ. Κρήτ. Μέσ. γδυμνιέμαι Σκύρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γύμνια.

Γυμνῶνω, καθιστῶ τινα γυμνὸν ἔνθ ἄν.: Ἐκατσε κ' εἶδε, ποῦ ἐγδυμιάστηκε ἀπὸ τὴν πολλὴ ροῦγα (ἐκ τῆς πολλῆς

πεζοπορίας κατέστησεν ράκη τὰ ἐνδύματά του, ἐγυμνώθη) Ζάκ. || Ἄσμ.

Ἔχεις, κερά μ', 'ς τὸ σπῖτι σου χρυσὴ καθήλα κι ἄφτει, φέγγει σου καὶ γδυμνιάζεσαι, φέγγει σου καὶ κοιμᾶσαι Κρήτ.

Γδυμνιέται, ξυπολύεται τσ' ἀναζώνεται, γεναίτδα ροῦχα βάνει τσ' ἀγγαστροώνεται Σκυρ.

γυμνιάρης ἐπίθ. Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γύμνια καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά ρ ης, διὰ τὴν ὅπ. βλ. -ά ρ ις.

Ὁ γυμνητεύων. Συνών. γυμνούλης, γυμνός 3.

γυμνογεννημένος ἐπίθ. Πελοπν. (Δυρράχ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ γεννημένος, μετοχ. τοῦ ρ. γεννῶ.

Ἐντελῶς γυμνός: Ἄσμ.

Τὸν βλέπεις 'κεῖνον τὸ γυμνό, τὸ γυμνογεννημένο, ὅπου φορεῖ πονκάμισο 'ς τὸ αἶμα βουτημένο;

γυμνοκαλαμιὰ ἡ, ἐνιαχ. γυμνοκαλαμιὰ Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐς. καλαμιὰ.

Ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν ὑπολειπομένη εἰς τὸν ἀγρὸν καλὰμη ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀποκαλαμιὰ (βλ. ἀποκαλαμιά), ἀποκάλαμη, ἀποκάλαμο 1, ἀποθερία 2, καλαμιὰ.

γυμνοκαράβολας ὁ, ἴος γδυμνοκαλάουρας Κάρπ. (Ἀπέρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐς. καράβολας.

Ὁ τύπ. γδυμνοκαλάουρας δι' ἀντιμεταθ. τῶν συμφ. ρ-λ > λ-ρ.

Κοχλίας ἄνευ ὀστράκου, λειμᾶξ: Γυμνοκαράβολοι περπατοῦνε, νερό θὰ φέρῃ (ἡ ἐμφάνισις λειμᾶκων προμηνύει ἐπικειμένην βροχὴν) ἴος. Συνών. βεῖλε 2, γαιδοουροσκλημέος, γκόλιαβος Α4, γκόλιαρος 4, γκόλιος Α4, γυμνοκοχλιδός, γυμνοσάλια-γκας, γυμνοσαλιάγκαρος, γυμνοσάλιαρος, γυμνοσαλιγκάρι, γυμνοσαλίγκαρος, γυμνοσαρακόχυλας, γυμνοσκλημέος, λικασίονας, λουμάκα, σαλιάρης, σκλημέος, σομιαλός.

γυμνοκαρυδάκι τό, ἐνιαχ. γδυμνοκαρυδάκι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐς. γυμνοκάρυδο.

Μικρὸν γυμνοκάρυδον (θωπευτικῶς) ἐνθ' ἄν.: Καμένα γδυμνοκαρυδάκια, ὁμορφα πού 'τονε! γδυμνά-γδυμνά, ἄσπρα-ἄσπρα καὶ μεστά-μεστά! Ἀπύρανθ.

γυμνοκαρυδιά ἡ, ἐνιαχ. γδυμνοκαρυδιά Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γυμνοκάρυδο.

Ποικιλία καρυδιᾶς μὲ λεπτοκέλυφα καρύδια, γυμνοκάρυδα ἐνθ' ἄν.: Ἡ Χρυσοκατερίνα τ'ς εἶχε τζι γυμνοκαρυδιές ἄλλοτες, μὰ δὲ βολεῖ, ἐξεκάμα g' ἐκεῖνες (δὲ βολεῖ = δὲν γίνεται ἄλλως) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. ἀφροτοκάρυδιά, ἀφροκάρυδιά, ἀντίθ. σκληροκάρυδιά.

γυμνοκάρυδο τό, ἐνιαχ. γδυμνοκάρυδο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐς. καρύδι.

Ποικιλία καρύου μὲ λεπτότατον κέλυφος ἐνθ' ἄν.: Τὰ γυμνοκάρυδά 'χανε πὶὸ ἀκριβὰ 'ποὺ τ' ἄλλα καρύδια, 'γιατὶ ἦτον ὅλο φατ Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

γυμνοκέφαλος ἐπίθ. Ἦπ. γυμνοκέφαλον Μακεδ. (Ρουμλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνός καὶ τοῦ οὐς. κεφάλι.

Ὁ ἔχων ἀσκεπῇ τὴν κεφαλὴν ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Κινὰ ἡ Ἠλιογέννητη 'ς τοῦ Χαντσερῆ νὰ πάγῃ ζάροκα καὶ γυμνοκέφαλη, κακὰ σιγουρεμένη (ζάροκος = γυμνός) Ἦπ. Συνών. ἀκουκούλιαστος, ἀκουκούλωτος, ἀνακούτρονλος 1, ἀναμαλλάρης 2 (βλ. εἰς λ. ἀναμαλλάρις), ἀναμαλλιάρης (βλ. εἰς λ. ἀναμαλλιάρης), ἀναμαλλιάρικος, ἀσκέπαστος Α2, ἀσκούφωτος, γκολιόγκλαβος, ξεκουκούλωτος, ξεκούτρονλος, ξέσκουφος, ξέσκουφωτος.

γυμνοκόλακι τό, ἐνιαχ. γδυμνοκόλακι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἵποκορ. τοῦ ἐπιθ. γυμνόκολος.

Μικρὸς γυμνόκολος 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ὡ τὸ γδυμνοκόλακι! Πῶς εἶναι ὅλο 'εμάτο τὸ κοιλιδάκι δου. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

γυμνοκόλι τό, ἐνιαχ. γδυμνοκόλι Αἴγιν.

Ἐκ τοῦ ρ. γυμνοκολιάζω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 2,66-67.

Ἡ γύμνωσις ἐνθ' ἄν.: Παροιμ.

Τὸ γδυμνοκόλι πού εἶδα ἐγώ, | καὶ τὴ Λαμπρὴ νὰ γνέθω (ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων τὰς συνεπείας μεγάλης πτωχείας ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος) Αἴγιν. Συνών. γυμνοκόλιασμα, γυμνοκολιάσμος.

γυμνοκολιάζω Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀχαῖα Ἠλ. Πάν.) κ.ἀ. γδυμνοκολιάζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Βερεστ. Βούτσ. Γαργαλ. Δίβρ. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γυμνόκολος.

1) Γυμνῶνω ἐνθ' ἄν.: Μωρ' σύ, μὴν τὸ γυμνοκολιάζης τὸ παιδί, γιατί θὰ σοῦ κρυώσῃ Πελοπν. (Πάν.) Τὸ γδυμνοκόλιασε τὸ παιδί καὶ τὸ κρύωσε Πελοπν. (Βούτσ.) Ἀδιάντροπο τὸ παλιόπαιδο, κάθεται καὶ γυμνοκολιάζεται μπροστά 'ς ὅλο τὸν κόσμο Πελοπν. (Σπάρτ.) Μὴ γυμνοκολιάζεσαι ἔτσι καὶ κρυώσης Κεφαλλ. Τί μοῦ γυμνοκολιάστηκες μπροστά μου; Πελοπν. (Ἠλ.) Μὲ τὴ μόδα σήμερα οἱ γυναῖκες γυρίζουν γυμνοκολιασμένες Πελοπν. (Ἀχαῖα). β) Μεταφ., ἀφοπλίζω τινὰ ἡθικῶς Πελοπν. (Ἀχαῖα): Θὰ τὸν γυμνοκολιάσω, ἂν ἐπιμείνῃ. 2) Μέσ., εὐρίσκομαι εἰς μεγάλην ἐνδειαν, στεροῦμαι τῶν μέσων ζωῆς Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ὁ, τι κι ἂ γάνουνσι, γδυμνοκολιασμένοι 'ναι πάδα (πτωχοί, ἐνδεεῖς).

γυμνοκόλιασμα τό, Πελοπν. (Ἠλ.) γδυμνοκόλιασμα Πελοπν. (Βάλτ. Βερεστ. Γαργαλ. Γορτυν. Δίβρ. Μαργέλ. Παιδεμέν. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γυμνοκολιάζω.

Τὸ γύμνωμα ἐνθ' ἄν.: Παροιμ. Καίρὸς γιὰ γδυμνοκόλιασμα (ἐπὶ τῶν ζητούντων νὰ ἐπιχειρήσουν τι εἰς δυσκόλους περιστάσεις) Πελοπν. (Γορτυν.) Συνών. γυμνόκολι. β) Τὸ ξυλοκόπημα Πελοπν. (Ἠλ.): Φρ. Θὰ φάῃ γυμνοκόλιασμα! (θὰ ξυλοκοπηθῇ ἀγρίως).

